

1. Спосіб експлуатації підземного газосховища, при якому

- середовище закачують в газосховище і відкачують з газосховища,

- для проведення процесу закачування і відкачування середовища використовують групу свердловин, що складається з щонайменше двох свердловин, через які середовище протікає при закачуванні і відкачуванні,

- кожна з щонайменше двох свердловин має в своєму розпорядженні шар зберігання, що належить до газосховища, через який відповідна свердловина сполучена з газосховищем для протікання середовища і в якому середовище знаходиться під тиском, і

- швидкість течії середовища в кожній з щонайменше двох свердловин встановлюють на основі заданих значень,

який **відрізняється** тим, що задані значення (S_1-S_N) визначають таким чином, що різниця в значеннях гідравлічного тиску (p_{P1-2} , p_{P2-N} , p_{PN-1}) середовища в групі свердловин (2_1-2_N) зведена до мінімуму.

2. Спосіб за п. 1, який **відрізняється** тим, що задані значення (S_1-S_N) визначають таким чином, що різниця (p_{P1-2} , p_{P2-N} , p_{PN-1}) в значеннях гідравлічного тиску середовища у всіх свердловинах (2_1-2_N) зведена до мінімуму.

3. Спосіб за п. 1 або 2, який **відрізняється** тим, що задані значення (S_1-S_N) визначають на основі математичної моделі, в якій описується взаємодія щонайменше двох свердловин (2_1-2_N) і газосховища (1) у вигляді мережевої схеми (N).

4. Спосіб за п. 3, який **відрізняється** тим, що мережева схема (N) містить елементи ($R_{h1}-R_{hN}$, $R_{v1}-R_{vN}$, e^{2s} , a_1-a_N , b_1-b_N , $\alpha_1-\alpha_N$, $\beta_1-\beta_N$, $R_{s1}-R_{sN}$, $C_{s1}-C_{sN}$) у вигляді елементів опору, джерел напруги і накопичувальних елементів, які описують поведінку щонайменше двох свердловин (2_1-2_N) і газосховища (1).

5. Спосіб за одним з пп. 1-4, який **відрізняється** тим, що задані значення (S_1-S_N) коректуються таким чином, що різниці напруги, які відповідають різниці в гідравлічному тиску (p_{P1-2} , p_{P2-N} , p_{PN-1}) між свердловинами щонайменше двох свердловин (2_1-2_N) зводяться до мінімуму.

6. Спосіб за одним з пп. 1-5, який **відрізняється** тим, що елементи ($R_{h1}-R_{hN}$, $R_{v1}-R_{vN}$, e^{2s} , a_1-a_N , b_1-b_N , $\alpha_1-\alpha_N$, $\beta_1-\beta_N$, $R_{s1}-R_{sN}$, $C_{s1}-C_{sN}$) мережевої схеми (N), що описує свердловини (2_1-2_N) і газосховище (1), визначаються в режимі реального часу в залежності від поточного стану газосховища (1).

7. Спосіб за одним з пп. 1-6, який **відрізняється** тим, що задані значення (S_1-S_N) коректуються в залежності від стану газосховища (1).

8. Спосіб за п. 7, який **відрізняється** тим, що задані значення (S_1-S_N) при змінах

елементів ($R_{h1}-R_{hN}$, $R_{v1}-R_{vN}$, e^{2s} , a_1-a_N , b_1-b_N , $\alpha_1-\alpha_N$, $\beta_1-\beta_N$, $R_{s1}-R_{sN}$, $C_{s1}-C_{sN}$) мережевої схеми (N), значення яких перевищує граничне значення, зазнають коректування.

9. Спосіб за одним з пп. 1-8, який **відрізняється** тим, що значення елементів ($R_{h1}-R_{hN}$, $R_{v1}-R_{vN}$, e^{2s} , a_1-a_N , b_1-b_N , $\alpha_1-\alpha_N$, $\beta_1-\beta_N$, $R_{s1}-R_{sN}$, $C_{s1}-C_{sN}$) мережевої схеми (N) і/або задані значення (S_1-S_N) зберігаються в банку даних (61) регулюючого пристрою (6).

10. Спосіб за п. 9, який **відрізняється** тим, що на основі збережених заздалегідь заданих значень (S_1-S_N) і елементів ($R_{h1}-R_{hN}$, $R_{v1}-R_{vN}$, e^{2s} , a_1-a_N , b_1-b_N , $\alpha_1-\alpha_N$, $\beta_1-\beta_N$) мережевої схеми (N) ідентифікується стан газосховища (1).

11. Спосіб за п. 10, який **відрізняється** тим, що на основі збережених заздалегідь заданих значень (S_1-S_N) і елементів ($R_{h1}-R_{hN}$, $R_{v1}-R_{vN}$, e^{2s} , a_1-a_N , b_1-b_N , $\alpha_1-\alpha_N$, $\beta_1-\beta_N$) мережевої схеми (N) ідентифікуються описуючі стан газосховища (1) елементи ($R_{s1}-R_{sN}$, $C_{s1}-C_{sN}$) мережевої схеми (N).

12. Спосіб за одним з пп. 1-11, який **відрізняється** тим, що при визначенні елементів ($R_{h1}-R_{hN}$, $R_{v1}-R_{vN}$, e^{2s} , a_1-a_N , b_1-b_N , $\alpha_1-\alpha_N$, $\beta_1-\beta_N$) мережевої схеми (N) враховуються довжини труб, діаметри труб і коефіцієнти тертя в трубах кожної з щонайменше двох свердловин (2_1-2_N).

13. Спосіб за п. 12, який **відрізняється** тим, що довжини труб, діаметри труб і коефіцієнти тертя в трубах вздовж свердловини (2_1-2_N) варіюються, і ці зміни враховуються при визначенні елементів ($R_{h1}-R_{hN}$, $R_{v1}-R_{vN}$, e^{2s} , a_1-a_N , b_1-b_N , $\alpha_1-\alpha_N$, $\beta_1-\beta_N$) мережевої схеми (N).

14. Спосіб за п. 12 або 13, який **відрізняється** тим, що коефіцієнти тертя в трубах змінюються в залежності від проходження потоку через свердловину (2_1-2_N) і враховуються відповідно в залежності від потоку.

15. Спосіб за одним з пп. 12-14, який **відрізняється** тим, що довжини труб, що змінюються вздовж свердловини (2_1-2_N), діаметри труб і коефіцієнти тертя в трубах зберігаються в банку даних (61).

16. Спосіб за одним з пп. 1-15, який **відрізняється** тим, що в процесі відкачування контролюються різниці тисків ($p_{IO-P}-p_{NO-P}$) між шаром зберігання (P_1-P_N) і устьовим обладнанням (O_1-O_N) свердловини, розташованим на протилежному від шару зберігання (P_1-P_N) кінці свердловини (2_1-2_N) на одній з щонайменше двох свердловин (2_1-2_N), з тим щоб значення різниці тисків ($p_{IO-P}-p_{NO-P}$) не перевищувало певне граничне значення.

17. Регулюючий пристрій для експлуатації підземного газосховища, для здійснення способу за одним з пп. 1-16, що містить інтерфейс, через який регулюючий пристрій сполучений з групою свердловин, що складається щонайменше з двох свердловин для

закачування середовища в газосховище або для відкачування середовища з газосховища, і через який регулюють щонайменше дві свердловини, причому щонайменше дві свердловини належать до відповідного шару зберігання P_1-P_N , через який відповідна свердловина сполучена для проходження потоку з газосховищем, в якому середовище знаходиться під тиском,

який **відрізняється** тим, що регулюючий пристрій (6) виконаний з можливістю регулювання щонайменше двох свердловин (2_1-2_N) так, щоб різниця (p_{P1-2} , p_{P2-N} , p_{PN-1}) в значеннях гідравлічного тиску середовища в групі свердловин (2_1-2_N) була зведена до мінімуму.

18. Регулюючий пристрій за п. 17, який **відрізняється** тим, що містить банк даних (61) для зберігання параметрів, що характеризують свердловини (2_1-2_N) і газосховище (1), у вигляді технічних і геологічних даних і заархівованих вимірних величин.

19. Регулюючий пристрій за п. 18, який **відрізняється** тим, що регулюючий пристрій (6) виконаний з можливістю актуалізування даних (61) параметрів свердловин, що зберігаються в банку під час експлуатації газосховища.

20. Регулюючий пристрій за одним з пп. 17-19, який **відрізняється** тим, що регулюючий пристрій (6) містить модуль керування (67) експлуатацією для регулювання свердловин (2_1-2_N).

21. Регулюючий пристрій за одним з пп. 19-20, який **відрізняється** тим, що регулюючий пристрій (6) містить еталонний модуль (63) свердловин для визначення параметрів, що описують свердловини (2_1-2_N).

22. Регулюючий пристрій за одним з пп. 17-21, який **відрізняється** тим, що регулюючий пристрій (6) містить взаємодіючий з банком даних (61) модуль паспорта (64) свердловини для керування параметрами свердловин.